

פרשת תרומה התשפ"ג

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

1. שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק א - כב

(א) וידבר ה' אל-משה לאמר: ... (ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם: (ט) ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל-כליו וכן תעשו: (י) ועשו ארון עצי שטים אמתים וחצי ארזו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו: ... (טז) ונתת אל-הארון את העדלת אשר אתה אליה: (יז) ועשית כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארפה ואמה וחצי רחבה: (יח) ועשית שני כרבים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת: (יט) ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב-אחד מקצה מזה מן-הכפרת תעשו את-הכרבים על-שני קצותיו: (כ) והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על-הכפרת ופניהם איש אל-אחיו אל-הכפרת והיו פני הכרבים: (כא) ונתת את-הכפרת על-הארון מלמעלה ואל-הארון תתן את-העדלת אשר אתה אליה: (כב) ונועדתי לך שם ודברתי אתה מעל הכפרת מבין שני הכרבים אשר על-ארון העדת את כל-אשר אצנה אותה אל-בני ישראל: פ

2. שמות (פרשת בשלח) פרק טז פסוק לב - לה

(לב) ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' מלא העמל ממנו למשמרת לדורתיכם למעון יראו את-הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציא אתכם מארץ מצרים: (לג) ויאמר משה אל-אהרן קח צנצנת אחת ותושמה מלא-העמל מן והנח אתו לפני ה' למשמרת לדורתיכם: (לד) כאשר צוה ה' אל-משה ויניחהו אהרן לפני העדת למשמרת: (לה) ובני ישראל אכלו את-המלך ארבעים שנה עד-באם אל-ארץ נושבת את-המלך אכלו עד-באם אל-קצה ארץ כנען:

3. פסיקתא זוטרתיא (לקח טוב) שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק טז

את העדות. עדות התורה לעולם שהקב"ה בחר בישראל ונתן להם את תורתו:

4. רש"י שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק טז

העדות - התורה, שהיא לעדות ביני וביניכם שצויתי אתכם מצוות הכתובות בה:

5. רשב"ם שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק טז

את העדות - הלוחות שהם עדות וברית בין הק' לישראל, ולכך נקראו לוחות הברית:

6. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף יד עמוד ב

דתני רב יוסף אשר שברת ושמתם מלמד שהלוחות ושברי לוחות מונחין בארון ואיך היה מיבעי ליה לכדריש לקיש דאמר ריש לקיש אשר שברת אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה יישר פתח ששברת:

7. אבן עזרא שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק טז

ונתת הלוחות הם העדות, כאילו הם כמו שטר כתובה, והם לוחות הברית. והעד הנאמן ויקח ויתן את העדות אל הארון (שמות מ, כ). ועוד, כי לא כתב משה ספר תורה, וספר התורה שמוהו הכהנים מצד ארון ברית ה' מחוץ, ועוד כתוב אין בארון רק שני לוחות אבנים (מ"א ח, ט), ומחלוקת היא. יש לשאול. הנה הכתוב אמר למשה, ונתת אל הארון הלוחות אשר אתה אליך, וכתוב ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו (שמות לא, יח), והנה שברם ולא מלא מצות השם. ויש להשיב, אולי בעבור זה אמרו חכמינו, כי שברי הלוחות הן מונחין בארון. ואין הכתוב מכחיש דבריהם, כי הראשונים והאחרונים לוחות הברית הם. ועוד נוכל להשיב, כי הכתוב לא דבר רק על הלוחות השניות. ואין טענה ממלת אשר אתה אליך (שמות כה כא), כי הנה כתוב גם עליהם ויתנם ה' אלי (דבר' י, ד). ועוד, הנה לא מצאנו שיאמר השם למשה שיעשה הארון וישם שם הלוחות הראשונות, כי השם יודע, כי ישברם משה. רק אמר על הלוחות שפסלם משה ועשית לך ארון עץ (שם שם, א). ...

8. ספורנו שמות (פרשת תרומה) פרק כה פסוק טז

ונתת אל הארון. באר ענינו בהיותו כלי בלתי נאות לעבודת שום זבח:

9. שמות (פרשת כי תשא) פרק לב פסוק יז - טז

(יז) ויִנָּחֵם ה' עַל־הַרְעָה אֲשֶׁר דָּבַר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ: פ (טו) וַיִּפֶן וַיֵּרַד מִן־הַהָר וַיִּשְׁגֵי לַחַת הָעֵדוּת בְּיָדוֹ לַחַת פְּתָבִים מְשֻׁנֵי עֲבָרֵיהֶם מְנֵה וּמְנֵה הֵם פְּתָבִים: (טז) וְהַלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וְהַמְכָתֵב מְכָתֵב אֱלֹהִים הוּא חֲרוּת עַל־הַלַּחַת:

10. ספורנו שמות (פרשת כי תשא) פרק לב פסוק טו

ושני לוחות העדות בידו. כי חשב שבשובו אליהם ישוּבו בתשובה, ואם אין ישברם לעיניהם לכלות עיניהם כדי שיחזרו בתשובה:

11. שמות (פרשת כי תשא) פרק לא פסוק יח

ויתן אל־מִשְׁחָה כְּכַלְתּוֹ לַדְּבַר אֲתוֹ בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לַחַת הָעֵדוּת לַחַת אֶבֶן פְּתָבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים:

12. רש"י שמות (פרשת כי תשא) פרק לא פסוק יח

ויתן אל משה וגו' - אין מוקדם ומאוחר בתורה. מעשה העגל קודם לצווי מלאכת המשכן ימים רבים היה, שהרי בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, וביום הכפורים נתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל, ולמחרת התחילו בנדבת המשכן והוקם באחד בניסן: ככלתו - ככלתו כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן, שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה. ...

13. שמות (פרשת כי תשא) פרק לב פסוק ל - לה

(ל) וַיְהִי מִמְחֲרַת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה וְעַתָּה אֵעָלֶה אֶל־ה' אֹוֹלֵי אֲכַפְרָה בְּעַד חֲטָאתְכֶם: ... (לג) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חֲטָא־לִי אֲמַחֲנֵנוּ מִסְפָּרֵי: (לד) וְעַתָּה לָדוּ וְנַחֵה אֶת־הָעָם אֶל אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ הַגֵּה מִלְּאָכְלֵי יַלְדָּה לְפָנֶיךָ וּבָנִים פְּקֹדֵי וּפְקֹדוֹתֵי עֲלֵיהֶם חֲטָאתֶם: ... פֶּרֶק לַג פְּסוּקֵי א - י" (א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵּךְ עֲלֶה מִזֶּה אֶתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר הָעֵלִית מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לֵיבְרָכָה וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזָרְעֶךָ אֲתַנְּנֶנָּה: (ב) וּשְׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ מֵלֶאֱלֹהִים וְגִבְרַתִּי אֶת־הַכְּנָעֲנִי הָאֹמְרִי וְהַחֲתִיל וְהַפְרִי־חֲתָנִי וְהִיבֹוֹסִי: (ג) אֶל־אֶרֶץ זֶבֶת חָלָב וּדְבַשׁ כִּי לֹא אֵעָלֶה בְּקֶרְבְּךָ כִּי עִם־קִשֵׁה־עֵרָף אֲתָה פֹּן־אֲכַלְךָ בַּדֶּרֶךְ: (ד) וַיִּשְׁמַע הָעָם אֶת־הַדְּבַר הַרְעָה הַזֶּה וַיִּתְאַבְּלוּ וַלֹא־יָשָׁנוּ וְאִישׁ עֵדוּנוֹ עָלָיו: (ה) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה אֲמַר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם עִם־קִשֵׁה־עֵרָף רַגַע אֶחָד אֵעָלֶה בְּקֶרְבְּךָ וּכְלִיתִיךָ וְעַתָּה הוֹרַד עֵדוּךָ מֵעֲלֶיךָ וְאַדְעָה מָה אֵעֲשֶׂה־לָּךְ: (ו) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵדֶיךָ מִהַר חֹרֵב: (ז) וּמֹשֶׁה יָקַח אֶת־הָאֱהָל וּנְטֵה־לוֹ מִחוּץ לַמִּחְנֶה הַרְחֵק מִן־הַמִּחְנֶה וְקָרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד וְהָיָה כֹּל־מִבְּקֵשׁ ה' יֵצֵא אֶל־אֱהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמִּחְנֶה: (ח) וְהָיָה כִּצְאֵת מֹשֶׁה אֶל־הָאֱהָל יְקוּמוּ כֹּל־הָעָם וְנִצְבּוּ אִישׁ פְּתַח אֱהָלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרַי מֹשֶׁה עַד־בָּאוּ הָאֱהָלָה: (ט) וְהָיָה כִּבָּא מֹשֶׁה הָאֱהָלָה יַרְדַּל עַמּוּד הָעֵנָן וְעַמּוּד פְּתַח הָאֱהָל וְדַבַּר עִם־מֹשֶׁה: (י) וַרְאָה כֹּל־הָעָם אֶת־עַמּוּד הָעֵנָן עַמּוּד פְּתַח הָאֱהָל וְהָעָם וְהַשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פְּתַח אֱהָלוֹ: (יא) וְדַבַּר ה' אֶל־מֹשֶׁה פְּנִים אֶל־פְּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל־רַעְיָהוּ וְשָׁב אֶל־הַמִּחְנֶה וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשַׁע בּוֹנוֹן לְעַר לֹא יֵמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֱהָל: (יב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־ה' רְאֵה אֲתָה אֹמֵר אֵלַי הֵעַל אֶת־הָעָם הַזֶּה וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתָּנִי אֶת אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה אֹמְרַת יְדַעְתִּיךָ בְּשֵׁם וּגְמִמְצֵאתָ חֵן בְּעֵינָי: (יג) וְעַתָּה אֲסִנָּא מְצֵאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הוֹדַעְנִי נָא אֶת־דְּרָכְךָ וְאַדְעָה לְמַעַן אֲמַצְאֶחֶן בְּעֵינֶיךָ וְרָאֵה כִּי עַמְּךָ הִגְוִי הַזֶּה: (יד) וַיֹּאמֶר פְּנִי יֵלְכוּ וְהִנַּחְתִּי לָךְ: (טו) וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲסִנָּא־אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים אֶל־תַּעֲלֵבוּ מִזֶּה: (טז) וּבְכַהֵן יִנְדַע אֲפֹא כִּי־מְצֵאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אָנֹכִי וְעַמְּךָ הַלֹּא בִּלְבָבְךָ עִמָּנוּ וּנְכַלִּינוּ אָנֹכִי וְעַמְּךָ מִפְּלִי־הָעָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: פ (יז) וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה גַם אֶת־הַדְּבַר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵעֲשֶׂה כִּי־מְצֵאתָ חֵן בְּעֵינָי וְאַדְעָה בְּשֵׁם:

14. רש"י שמות (פרשת כי תשא) פרק לג פסוק ג - יז

(ג) כי לא אעלה בקרבך - לכך אני אומר לך' ושלחתי לפניך מלאך: כי עם קשה ערף אתה - וכששכינתי בקרבכם ואתם ממרים' בי מרבה אני עליכם זעם: אכלך - לשון כליון: (ד) הדבר הרע - שאין השכינה

שורה ומהלכת עמם: (ה) רגע אחד אעלה בקרבך וכליתיך - אם אעלה בקרבך, ואתם ממרים בי בקשיות ערפכם, אזעום עליכם רגע אחד, שהוא שיעור זעמו, שנאמר (ישעיה כו כ) חבי כמעט רגע עד יעבור זעם, ואכלה אתכם, לפיכך טוב לכם שאשלח מלאך: (ז) ומשה - מאותו עון והלאה: יקח את האהל - לשון הווה הוא, לוקח אהלו ונוטוהו מחוץ למחנה, אמר מנודה לרב, מנודה לתלמיד: הרחק - אלפים אמה, כענין שנאמר (יהושע ג ד) אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה במדה: וקרא לו - והיה קורא לו אהל מועד, הוא בית ועד למבקשי תורה: (ט) ודבר עם משה - כמו ומדבר עם משה. תרגומו ומתמלל עם משה שהוא כבוד שכינה, כמו (במדבר ז פט) וישמע את הקול מדבר אליו, ואינו קורא מדבר אליו. כשהוא קורא מדבר פתרונו הקול מדבר בינו לבין עצמו, וההדיוט שומע מאליו, וכשהוא קורא מדבר משמע שהמלך מדבר עם ההדיוט: (י) והשתחוו - לשכינה: (יא) ודבר ה' אל משה פנים אל פנים - ומתמלל עם משה: ושב אל המחנה - לאחר שנדבר עמו, היה משה שב אל המחנה ומלמד לזקנים מה שלמד. והדבר הזה נהג משה מיום הכפורים עד שהוקם המשכן ולא יותר, שהרי בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות, ובשמונה עשר שרף את העגל ודן את החוטאים, ובתשעה עשר עלה, שנאמר (שמות לב ל) ויהי ממחרת ויאמר משה אל העם וגו', עשה שם ארבעים יום ובקש רחמים, שנאמר (דברים ט יח) ואתנפל לפני ה' וגו', ובראש חדש אלול נאמר לו (שמות לד ב) ועלית בבקר אל הר סיני, לקבל לוחות האחרונות, ועשה שם ארבעים יום, שנאמר בהם (דברים י') ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים וגו', מה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון, אמור מעתה אמצעיים היו בכעס. בעשרה בתשרי נתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל בשמחה ובלב שלם, ואמר לו למשה סלחתי כדברך, ומסר לו לוחות אחרונות. וירד והתחיל לצוותם על מלאכת המשכן ועשאוהו עד אחד בניסן, ומשהוקם לא נדבר עמו עוד אלא מאהל מועד: (יב) ראה אתה אומר אלי - ראה, תן עיניך ולבך על דבריך. אתה אומר אלי וגו' ואתה לא הודעתני וגו', ואשר אמרת לי (שמות כג כ) הנה אנכי שולח מלאך, אין זו הודעה, שאין אני חפץ בה: ואתה אמרת ידעתך בשם - הכרתיך משאר בני אדם בשם חשיבות, שהרי אמרת לי (שמות יט ט) הנה אנכי בא אליך בעב הענן וגו' וגם בך יאמינו לעולם: (יד) ויאמר פני ילכו - כתרגומו, לא אשלח עוד מלאך, אני בעצמי אלך, ...

15. מזרחי (רא"ם) שמות (פרשת כי תשא) פרק לא פסוק יח

בי"ז בתמוז נשתברו הלוחות, וביום הכפורים נתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל, ולמחרתו התחילו בנדבת המשכן והוקם המשכן באחד בניסן. שאי אפשר לומר שצווי ה' למשה על מלאכת המשכן היה קודם מעשה העגל, וצווי משה לישראל על המשכן היה אחר שנתרצה על מעשה העגל, שאם כן איך ידע משה אם נתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל על דבר המשכן עד שצוה אותם על נדבת המשכן, שמא לא נתרצה רק על נתינת הלוחות לישראל, שנאמר לו בפירוש (לד, א): "פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים" מפני קיום הדת, שלא היה אפשר לדחותן מן הדת אחר שכבר נתגיירו וקבלו עליהן עול התורה והמצוות, שאף על פי שחזרו לסורן הראשון, הרי הן כישראל שנשתמד, שהוא כישראל לכל דבריו, כדאיתא בפרק החולץ (יבמות מז ב), אבל לעשות גם המשכן לשכון בתוכם, שהיא חבה יתרה, לא, שהרי לא מחל להם רק שלא לכלותם יחד, ולא מחילה גמורה, כדכתיב (לב, לד): "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" ש"אין פורענות באה לישראל שאין בה מפורענות עון העגל", כדכתב רש"י ז"ל. ואף על פי שהסכים ה' ללכת בקרבם להנהיגם בעצמו ובכבודו, ולא על ידי מלאך, לא יחוייב מזה שישרה שכינתו בתוכם, כעניין שצוהו תחלה (כה, ח): "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שהרי גם קודם המשכן כבר היה "הולך לפניו יומם בעמוד ענן... ולילה בעמוד אש" (יג, כא), ועם כל זה לא היה משרה שכינתו בתוכם, ואם כן איך סמך משה על המחילה הזאת שנתרצה לישראל ביום הכפורים, לצוותם על נדבת המשכן, לפיכך חייבו מזה, שגם צווי ה' למשה במלאכת המשכן לא היה רק אחר מעשה העגל, ופרשת העגל קודמת בהכרח מצווי

ה' למשה למלאכת המשכן, ואין מוקדם ומאוחר בתורה, וזהו שכתב רש"י גבי (לג, יא): "ודבר ה' אל משה פנים אל פנים וגו'... ומה שלא הביא ראיה על קדימת מעשה העגל לצווי מלאכת המשכן, ממה שקדם מעשה העגל מירידתו מן ההר, שהיא ראיה גמורה על קדימת העגל מצווי ה' למלאכת המשכן, אפילו אם היה הצווי בעת רדתו מן ההר, אבל הביא ראיתו משבעה עשר בתמוז שנשתברו הלוחות כו' וחייב מזה, שאחר שה' היה כעוס עמהם, לא יתכן שיצום אז על מעשה המשכן לשכון בתוכם. וכן מה שהוסיף עוד אחר מאמר: "שהרי בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות", ואמר: "וביום הכפורים נתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל ולמחרתו התחיל לצוות על נדבת המשכן", הוא מפני שאמר שקדימת מעשה העגל לצווי מלאכת המשכן היה "ימים רבים". ורבו הימים אינו יוצא לא ממה שקדם מעשה העגל מירידתו מן ההר, ולא ממה שנשתברו הלוחות לבדו, אלא מהרכבת שניהם, ממה שנשתברו לוחות בשבעה עשר בתמוז וממה שנתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל ביום הכפורים, שביניהם שמונים יום. אך מה שהוסיף עוד לומר: "והוקם המשכן באחד בניסן" ואין מזה ראיה כלל, לא על קדימת מעשה העגל מצווי המשכן ולא על רבוי הימים שעברו מזמן מעשה העגל על צווי מלאכת המשכן, צריך עיון.

16. שמות (פרשת פקודי) פרק לח פסוק כא

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל־פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְתָּ הַלְלוּם בְּיַד אֵימָתְךָ בְּיַד־אֲהֲרֹן הַכֹּהֵן:

17. רש"י שמות (פרשת פקודי) פרק לח פסוק כא

הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכָּן - שְׁנֵי פְעָמִים, רָמַז לְמִקְדָּשׁ שְׁנֹת־מִשְׁכָּן בְּשְׁנֵי חֳרָבָיו עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל:

מִשְׁכָּן הָעֵדוּת - עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל שׁוֹתֵר לָהֶם הַקֶּבֶץ"ה עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, שֶׁהָרִי הַשָּׂרָה שְׁכִינָתוֹ בִּינֵיהֶם:

18. שמות רבה (וילנא) (פרשת תרומה) פרשה לה סימן ז

דָּבַר אַחַר, וְעִשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים. לֹא הָיָה צְרִיף לֹמֵר אֶלָּא וְעִשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים מִשְׁכָּן, מֵהוּ לְמִשְׁכָּן, אָמַר רַבִּי הוֹשַׁעְיָא, עַל שׁוֹם שֶׁהוּא עוֹמֵד לְמִשְׁכָּן, שָׂאֵם נִתְחַיְבוּ שׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּלָיָה, יֵהָא מִתְּמִשְׁכָּן עָלֵיהֶן. אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהָלֹא עֲתִידִים הֵם שְׁלֹא יִהְיֶה לָהֶם לֹא מִשְׁכָּן וְלֹא מִקְדָּשׁ, וּמָה תִּהְיֶה עָלֵיהֶם, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲנִי נוֹטֵל מֵהֶם צְדִיק אֶחָד וּמִמִּשְׁכָּנוֹ בְּעֵדָם, וּמְכַפֵּר אֲנִי עָלֵיהֶם עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (איכה ב, ד): וַיִּהְיֶה כָּל מִתְמַדֵּי עֵין.

19. רבינו בחיי שמות (פרשת כי תשא) פרק לא פסוק יח

שְׁנֵי לוחות העדות. עדות היו לישראל שהשכינה שורה בתוכם, כמי שמביא בידו חותמו של מלך. וע"ד הפשט מה שלא היה לוח אחד שיכתבו עליו עשרת הדברות והיו שנים, לפי שנקראים "לוחות העדות" ואין עדות אלא בשנים, ועוד "לוחות העדות" האבן מן הארץ, והכתב מן השמים, וכענין שכתוב: (דברים לא, כח) "ואעידה בם את השמים ואת הארץ".

20. שמות (פרשת פקודי) פרק לט פסוק לג - מג

(לג) וַיָּבִיאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן אֶל־מֹשֶׁה אֶת־הָאֹהֶל וְאֶת־כָּל־כְּלָיו קַרְסָיו קַרְשָׁיו בְּרִיתָיו וְעַמֻּדָיו וְאֲדָנָיו: (לד) וְאֶת־מִכְסֵּה עוֹרֹת הָאֵילִם הַמְּאֻדָּמִים וְאֶת־מִכְסֵּה עֹרֹת הַתְּחָשִׁים וְאֶת פְּרֹכֶת הַמִּסָּד: (לה) אֶת־אֲרוֹן הָעֵדוּת וְאֶת־בִּדְיוֹ וְאֶת הַכַּפָּרֶת: (לו) אֶת־הַשֻּׁלְחָן אֶת־כָּל־כְּלָיו וְאֶת לְחֶם הַפָּנִים: (לז) אֶת־הַמִּזְבֵּחַ הַטֹּהֵר אֶת־גִּרְמֵיָהּ נֶרֶת הַמַּעֲרֵכָה וְאֶת־כָּל־כְּלָיָהּ וְאֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת קִטְרֵת הַסַּמִּים וְאֶת מִסַּךְ פֶּתַח הָאֹהֶל: (לט) אֶת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־בִּדְיוֹ וְאֶת־כָּל־כְּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ: (מ) אֶת קַלְעֵי הַחֲצָר אֶת־עַמֻּדָיָהּ וְאֶת־אֲדָנָיָהּ וְאֶת־הַמִּסָּד לְשַׁעַר הַחֲצָר אֶת־מִיתְרָיו וְיִתְדֵיהֶם וְאֶת כָּל־כְּלָיָהּ עֲבַדְתָּ הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל מוֹעֵד: (מא) אֶת־בִּגְדֵי הַשָּׂרָד לְשָׂרְד בִּקְדָשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקְּדָשׁ לְאֲהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן: (מב) כָּל־כְּלָיָהּ אֲשֶׁר־צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה בְּןֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־הָעֲבֹדָה: (מג) וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה וְהִגִּיד עֲשׂוֹ אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' בְּןֵי עֲשׂוֹ וַיְבָרַךְ אֶתֶּם מֹשֶׁה: פ